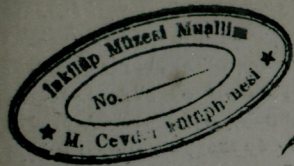

۱۳ ثَمُوز ۱۹۱۸

صافی : ۵۴

ایگنجی جلد

کیلی مخبرو

اك زياده جوهرىك سوڭ صوتنده جريان ايدور . هندو-آوروپايئده دى بو حادته بوكا مشابه اوصاف ارايه ايدور .
تيجه لر :

- ۱ — توركهده كنديشنه خصوص برىكسريت واردر . توركهك مكسريت سامينن زياده هندو-آوروپايي مكسريتته مشاهيد .
- ۲ — توركه لاحظه درده والتصاق يرلندهك مكسريت بو كونكي هندو-آوروپايي لسانلرك عيني موقعدركي مكسريتندن داهما بارزدر ؛ روجيه واسانقرجه نيك موقعدركي مكسريت درجه سندهدر .
- ۳ — بوكونكي هندو-آوروپايي لسانلرك چوغنده تجریدی حادتلر بولونور .
- ۴ — بونون لسانلرده - مختلف درجه لوده اولقى اوزره - تجریدالتصاق ، و تكسیر حادتلريك اوجده موجوددر .

امير جواد

حقوق عالمه تاريخدن

اسلاميتدن اول وصوكر اذواج

اهليت ولايت

قتيلر ولايت اهليت ايچون متفقاً مكلفتي يعنى عقل وبلوغ شرط ايديلر . بناء عليه جينون ايله صبيك ولايتي صحيح اولماز . معتوده بولمدر . (حقوق عالمه قارنامنه اسك اون برنجي مادهسى شو متفق عليه اولان اهله رجوع ايتمكدهدر .)
مولى عليها مسلمان اولديغه كوره اسلاميتده متفقاً ولايتك شرطلرندن سايدلر ، ذكورتده جان چهورك قبول ايديكي شرطلردندر . شو قدركه امام ابو حنيفه والديهك صغير ، صغيره قارشو اولان ولايتي قبول ايدوبوردى [۱].

ولايت اهليت خوصصده «رشد» ايله «عدالت» شرط ايدوب اتمكده اختلاف ايدى . مالكلردن اكثريت وليتك رشد ايله التصافي لازم كلكدكنه قانع ايدى . امام ابو حنيفه نكده قناعي بو مهر كرده ايدى . بوزره كوره « لاناك الابولى رشد ... » حديث ثابت اولمه يوردى . امام شافعي ولايتده رشدی شرط ايدوبوردى . مال ومايائده شرط اولان رشدك نكاح كي مهم اولان برشيده اعتبار ايديله سنى مناسب كوره يوردى . ابومعصب ، اشهب بومدهنى قبول اتمشاردى . امام مالك كده بوبولدن كيمش اولدقارى مرويدير [۲].

امام شافعي كوره ولايت اهليت ايچون عدالت ايله التصافي ايتكده لازم ايدى . رشيد اوملى لازم كان وليتك عدالت ايدمه اتصافي لازم كلكجنى پاك طيبى ايدى . امام ابو حنيفه ولايت ايچون رشد

[۱] سرخسى : ج ۲۱۶ .

[۲] بداية المجتهد ج ۲ ص ۱۰ .

« طاكرى » اولارق تلفظ ايديلور . بوكا دائر ايستيلديكي قادار مثال بولونور كوسته ريله بيلير . فقط بو مثاللرده برتكمسيري برحاده مشاهده ايتيوزور . بزم تعريف زده تبادل صواتك اكهم رولى مضارع «ر» سندن اولكي حركده كومولور . بو حركه بعضاً «ى» بعضاً «ه» ويا «ا» بعضاده «و» ويا «ا» اولاييلر . مثلاً «كل» دن «كاي» مضارعده «ر» دن «ول» «ى» بولوندي حالده «دل» دن «دلر» مضارعى «ر» نك ماقبل «ه» ايله حركه لنهرك تشكىل ايدور . «ى» بولور- «نار» ، «آلير- «نار» مثالي ريله بموقامده جريان ايدمه صواتلر تبادل كديكورلر كوسته رير . بولره برده شيوه و لهجوى فرقلى ده علاوه ايتيلر : استابولده « ياتار » دينلديكي حالده باشقا شيوه ولهجه لرده « ياتير » و « ياتور » دنييله ييكدهدر . صواتلرك تبادلنه دائر كيردكيز بونون بونثاللر آتياچ بو حادتهك توركهده غير موجود اولاديني حقدنه بر فكر و رير ، فقط ساي لسانلرده تبادل صواتك اونپاديني غايت مهم رول بوندن بونون باشقادر . مثلاً عربجهده اكثر يتله اوج حرف اصلي اولان جوهرلرك يالكر صامتليزه اعتبار اولونور . بونون تعريف ائشاننده حركلر يعنى صواتلر متبادلاً تبادل اتمكدهدر : ماضى مجهول « قتل » تولدوردي » نك اوج حرفي فتحه ايله اونفونديكي حالده ماضى مجهول « قتل » تولدورولدى » نك « ق » ى ضمه ، « ت » ى كسره ، « ل » ى فتحه ايله تلفظ ايديلير . مضارع « قتل » ده ايله « ق » مجزوم ، « ت » ايله « ل » مضموم اولور .

هندو-آوروپايي لسانلرده بوكا مشابه ، فقط غير قياسي اولاق ، اولدجه واسع مقاييده بر حاده موجوددر . مثلاً فرانسوزجه « a voir = ماك اولقى » مصدرينك فرعى فعالرى « ajant و « eu » اينكليزجه « رايت » يازمق » فعلك فرعى « رؤت » اولور . بونون بوزره لسانلارنده غير قياسي فعالر واسلر پك چوقدر ، هله اسكى روجهمده بوزلره سايلير .

هندو-آوروپايئده بوندن باشقا برده ناقص يعنى بعضى زمانلارى رجوهردن ديكرلى باشقاچوهردن تشكىل اين فعالر كترله موجوددر . بزده بوكا دائر برى برنجي اكمال ايدمن « در ، ايدى ، اولاجق » صيغلرى كوسته ريله بيلير . هندو-آوروپايئده تقضيل و مبالغه درجه لرى باشقا باشقا جوهرلردن مشتق صفتلرده واردر . بزده اسكيدن مستعمل اولان «ايك» گلهسك «داها اى» معناسته گلهسى كي . «كل ، كيت ، كور .. » فعللريك متعديلرى اولان «كثير ، كونددر ، كوتور ، كوستر ... » ماده لرى ناقص فعالر ماضى كتساب ايتش كورونور . تشكىلنه باعث اولان سيلبرى شيميديك تيمل ايتمدن كيمكه برابر بولمدر كورونلر فائشايلا كده مهم بر تكسیر نونه سى وجوده كيرمه ديكته شهبه بوقدر . صواتلرك تبادلنه كنجبه ، بوده «ق» لك «غ» ، «ك» لك «ى» ، «ن» لك «ده» ، «ج» لك «ه» تبادل ايتمى دره .

غورودجه « قايدريك = قايدريك » نرهده ايدك « نرهده پك » كي مراك صيفلر توركهك نكرى تريكي تصريف واشتقاقده اظهار ايدمه بيلدىكي مكسريت ختنده واضح بر فكر و بره بيلور .

تضاعف Redoublement هندو-آوروپايي تصريفده ايلك جهمك مختلف حركلر تكرر صورتنده جريان اين برحادهدر . بوكونكي لسانلرده كلاما متروكدر . يالكر روجيه واسانقرجهده قسماً محافظه اولونمشدر . عربجهك « نقل ، فعال » كي بوزلرنده كورون «ع» لك تشديدده بر تضاعف عدا اولماييلير . توركهده تضاعف بر تا كيد عضوى اولارق صفتلرده قولاييلير : آب آتسز ، قاب قارا ، قوس قوجا كي . استابولده ، بخصوص خاغر آراسته ، صاب صاردى ، قيب قيزاردى كي . فلارك تا كيدنه دى بو اصول قولاييلقدهدر . اسكى روجيهده تضاعف بعض ماضى به دلات ايدور زمانلرك تشكىلنده بزم تا كيدنه خدمت ايدمن تضاعفمه مشابهر صورتده يعنى ايلك جهمك تكرر صورتنده استعمال ايديلير . بو جهتندره توركه ساي لسانلردن زياده هندو-آوروپايي ايله مشابهى حائزدر .

صواتلرك تبادل : مكسريت بوشكى بزم تعريف زده پك كوچوك و تماميله ساي واسانقاي بر موقع اشغال ايدور : « بن ، سن ، » ضميرلريك صاتلرى تعريف ائشاننده تقضيله شيرك « بك » ، « يانا ، سكا » سانا-ه واسكى تلفظله-آكا . اولمشدر . سن ضميرينك فعل نهايتلرده « سك = سين » شكله كيرديكي يعنى فتحه سنك كسريه تبادل ايتديكي مشاهده اولونور . بزده عيني اصلدن مشتق بعض كلهلرده صواتلرك تخالفي واقيدر : داي-تهزه ، چيكي « خفيف كسره » . چيكي « قايين كسره » : ياش-يشل ؛ كي . بعض كلهلر نك تلفظنده ايله برانكيك حصوله كلىشدر .

فيرن-فورون ؛ يوروتا-ييرا ؛ آتئين-آلتون ؛ ايچين-ايچون ؛ چاغير-چيغير ، كي . شواشاغيدهك مثاللرده دى شيوه و اولقى اوزره بويه برلفظ ايكيليكي موجوددر : ايركن-اركين ؛ ايرنه-آرته ؛ كيچ-كيچ ؛ ديك-دهمك ؛ ييك-ييك ؛ ورمك-ورمك ... الخ .

بخصوصده ياقوچيه پك چوق و يك بارز ايكيليكي تلفظ نونه لرى ارايه ايدور . مثلاً كوچوك قيز معناسته كان وسنى حركلرله تلفظ ايديلن « خالى آق » ويا « خالى آق » عبنى زمانده « خوطلوى » ويا « خوطلوان » صورتده شقوى حركلرلرده سويله بيلير . مختلف لهجه لرده ايله عبنى جوهرلرك مختلف حركلرله سويلنديكي كترله واقع اولان بر حادهدر : اسكى توركهك « آتيرا = آتاشيده » گلهسى بزم حركك آتاشيغينه وضع اولونان حركه معناسته كتن « آتيره » من « سكي » نك قابل ايديرور ؛ اونغورجهك « آتق » تقييل مصدرى برده خفيله شيرك « ايك » ؛ كوك توركهك خفيف « تكرى » گلهسى ده تقضيله شيرك

تاریخ اصوله دأر

تاریخ، بشری معرفتار آراستهده موقعی هنوز وضوح ایله آلامشدر. برزمانار علملرک تشریفاتی، شتیقی، بربرینه نظراً قدم و اهلیتی واردی. تاریخ یو مهترله آراستهده کندیشنه بک قیمتی بزموقع آیرمشی. کائناتک بوتون سرلرنیک مناسی اوانک آلدند ایدی. بشرک بوتون فلاکت و وسعادتلرنیک سببی بیلیر، عظمت و اقباللرنی، خوف و انزاملرنی ایضاح ایدر، قاراکلرله بر زمانلار یو قیونکیجهلرک خیالی ویره مناسی برشعله سیله آیدنلانی، بزه خیالی شاهراهلر کوسترین. اخلاق، وجدان، فضیلت بالخاصه و طینورلک اونک شعله سیله روجلرله اویایر. ملنارک روحنی بیلیر، واکصورا او برجهان حکمه سیدر، ظلملری شاکه و تاریخ حضورنده اولری شکوم ایدر. مقلولره، بالخاصه زوالی مقتولاره فضله آجیر. بوصوله ماضی آکلاشیلدقدن صوکرا استقبال غایت قولایدر. وماضیدن استنباله پراسقاره بزه، بالخاصه علملکی اداره ایدره، واک قوتلی برتقیر اکسیری اولور. وبعضا دها جرأله تاریخ بوکونکی ویاکلکجک نسلاره یول کوسترمکلر اکفناغایوب ماضیده کی قهرمانلرده بصیحت و برر. عالم تاریخک مرئیله سلسله سنده کندیشنه اوقدر حیثیت، قدم، اهلیت و شرحه قوتی، موقع آیرمشی که، هرکندن سؤال صوران، هروقعی، هر قهرمانی مدافعه و حما که ایدن بوعلی کندیشندن حساب صورولغه هیچ بر وقت تحمل ایده مزی. سوعلی برناتر ایچون بو قیمتی علمی کندیشنه سپر یایق نهدر استفاده لی براشن اولوردی. ادعائرنی نه بر اصوله، نه بر وشقیه، نه نویشفدن وقعه به انتقال ایچون تایلی لازم و ضروری شرطلره استناد ایتدیرمه لزوم واردی. بزادعا ایچور، علم یوله سوله یور تاریخ یالان سوله من. تاریخی حققتلر اوکندهراصر اونکله من. تاریخی آجک، او بر حقیقت کتا بیدر. بز اولک بالک حسیله ترحانز دیمک کافی کلمیدر. تاریخ، دهارنک حیثیتلر شهنه سندن بیکله امتیازی بر معرفت شعبه منی اولوق اون طلوزنجی عصرک اورنارینه قدر شرف و حیثیتندن هیچ برشی فنا ایتمدن بوتون سلطنتیه یاشادی. بالخاصه اون طلوزنجی عصرک حساس و متعصب آدملرک یانی باشند و حتی کی سرلره قابلی، یعنی شمرلره اورنولو برخطاردن اک یوکسک آیدمرنی ابداع ایچون استفاده ایتدیلر. فقط یو متعصب و متعصب آدملرک یانی باشند و حتی کندی آرلارنده تاریخدهده سائر علملرده کی قطعت و وضوح آراشدیر یلغه باشلایدی. و تاریخی تدقیقار

یوله در. فقیهر پوراده کی «ولی» کله سنک شولانی ده صریح اولوق آکلاشه دیلر. معمایه یونک اثر با آراستهندن خارجده قالمیه جیفی ده دیورلردی. حضرت علیدن مروی اولان «النکاح الی العصبان» قاعده منی مسئله منی خلی ایضاح ایتدی. حققتلر یو قاعده مک بر حدیث صریح یایدیحتی موقوف اولدیهده ایتایور. لردی. یوسیه بناء ولایتده عصب اولانلرک بالترجیح دیکرلندن تقدیم ایدیله چکی حقدنه اتفاق ایتدیلر. دیک اولورکه عصبوت متفقاً شرطه تقدیم عد ایدیلوردی. فقط امام عهده یونک یالکزن شرطه تقدیم دکل، بلکه ثبوت ولایتک شرطلرندن اولدینگی سولیوردی. حسنک روایتیه کوره امام ابوحنیفه یو جقی التزام ایدیلوردی. [۳]

امامینک یعنی امام محمد ایله امام ابویوسفک ابوحنیفه دن روایتلرنه کوره [۴] عصبوت ولایتک شرطلرندن دکل ایدی. امام ابویوسفک یو خصوصده کی رأی متردددر. امامان روایتده ابوحنیفه ولایتده عصبه لکی شرط ایتدکندن عصبه یو بولغاندینی زمان استحصاناً ذوی الارحامک ولایتی جائز کوریلوردی. ولایتده عصبه لکی شرط ایدنلر یوقایده کچن «النکاح الی العصبان» قولیه قیاسه استناد ایدیلوردی. امام ابوحنیفه مک طرفدارلری حضرت علیدن روایت ایدینلر یو قاعده مک عصبه و ذوی الارحام زمه رملری بولونیدینی زمان آجاق برنجیلرک ترجیحه خدمت ایتدیکنی سولیوردی. [۵] قیله یو تکیلات اندیشه منی آرتیق اونوقمنش اولان ابوحنیفه، عبدالله بن مسعودک معلوماتی داخلنده اولوق زوج سنک دیکر زوجندن اولان قیزی تزویج اختیار یو یوده دیلدر. فقهای اصحابن عبدالله بن مسعودک عصبه اولیان واده مک ولیکنی قبول ایغمنی یونک جوازیه دالت ایدیلور؛ ذاتاً ولایتده اصل آرائینلاق جهت شفقنددر. یو، عصبه اولسون و اولسون هر هانکی اقریاده موجوددر. هله واده مک کندی اولادیه قارشی اولان شفقنی پدرو سائر عصبه لک کندنن کسک عدا ایدیله من. بناء علیه پوراده قیاسه اهمیت ویریله بیلیر. دیرلردی. [۶] «مبسوط ج ۴ ۲۲۳» شیانی [۶] امام محمد ایسه ولایتده اصل آرائینلاق جهت عصبه لکدر، چونکه عصبه اولانلر آجاق قیزک، قیزک مسوب اولدینگی قیزلرک کتونی تقدیر ایده بیلرلر. قیله، عشرت داخلده رأی و تدبیر عصبه ره عا شدور؛ بناء علیه ذوی الارحام و واده مک ولایتی تجویز ایدیله من. دیردی.

— بینه دی —

هلمج ثابت

[۳] بدایع ج ۲ ص ۴۰

[۴] بدایع ج ۲ ص ۲۴۰

[۵] بدایع الصنائع ج ۲ ص ۲۴۱

[۶] ؟

کی عدالتده لزوم کورمه یوردی. یوکا کوره شرعاً عادل صایلیبان فاسقتلرکده ولایتی صیح اولیوردی. حققتلر ولایره خطماً بکارلر ایله قوجه سز قیزلرنیک انکاحی بیلدیرن آیت وسندنلر عموم شامل عام اصملر اولدینگی، عینی زمانده عصر سمدندن زمانلرنه قدر یو وادیده جریان ایدن تعامک اجماع امت ماهیتده اولدینگی ایلوو سوریولردی. برده حققتلر ولایتده ارنیده اعتبار ایدیلوردی. یولره کوره آجاق میراث آلان ولی اولدیلوردی. ملوکیت اختلاف دین... کی سبیلر ایله ارندن عموم اولانلرک ولیله یو قیاسه قائل ایدیلر.

فقیهلر، نکاحده ولایتک اهمیتنی تبلیغ ایدن نصلرده ولایرک صنف و تریبیلری حقدنه تفصیلات یوله دیلر. نصلرده کی «ولی» تعبیری مبهم اولوب کیماره شامل اولدیله چکی آکلاشیله یوردی. یالکزن بعض سنلارده «پدر» ولی اولوق کوستریلدیک کی، ولیسی اولیانک ولیسی سلطانلر، دینیلوردی. سنلردن برنده حضرت پیغمبرک عمومی حضرت حمزه مک قیزی تزویج ایتدیک، ام سله مک کوچوک اوغلی عمر طرفندن پیغمبره تزویج ایدیلدی صوبدر. فقط پوراده حضرت پیغمبرک عمومیه سنک قیزیله نظراً ولایت خاصه صاحبی اولسی شتیل بولونیدینی کی ولایت عامه سده واردی. یو تزویجده ولایت خاصه منی استعمال اولدینگی کوره عمومیه زاده مک ولایتی متصوس ایلیور، دیکدکر. ام سله سده مسئله سنده ایسه کوچوک عمرک واده منی ولایت، یاخود وکالت ایله تزویج ایتمی احتالی واردر. ولایت طریقله اولدینگی کوره اوغلاک واده منی قارشی ولایت تزویجی سنت تقریریه یله ثابت اولور. برده عمرو بن ذریک همشیره و برادرلرنیک صغیره لر؛ ابن مسعودک معلوماتی داخلده زوج سنک دیکر زوجندن اولان قیزی تزویج ایتمش اولوقلری روایت ایدیلور. یو روایتلر ثابت اولدینگی کوره عمومیه یله واده لک ولایتلری ده قبول ایدیلور، دیکدکر.

اغلب احتیالرک بالآخره فقها دورنده و شیمیدی مبهم کی کورین برچوق تعبیرلر، حتی برچوق آیتلر، حدیثلر لسانک کنبه و عرفاره، کله لک شمول دائره لرنه واقف اولانلر ایچون صریح اولیوردی. اصحاب آیتده، سندن آکلاشه مادیلری برشینه تصادق ایتدیکلری زمان حضرت پیغمبره مراجعت ایدرک استیضاحده بولنورلردی. بو استیضاحلرک برچوقلری روایت طریقله زمانزه قدر کلشدر. شوحاله کوره ایهاملرک، اجالارلرک مان برچونی بالآخره تعاملارک، عا دتک بلکده عرفلرک تبدیلی، نزول و ورودلری ایجاب ایتدینر و قهرلرک سبب و قهرلرک اونوقلری، بعضاً کله ده کی استعمالرک دیکشیمه من... و سائر اسباب دولایسیله بعض نصلرده ایهاملر اجالار حصوله کله لک برچوق اختلافلرک ضروری تشکیل ایغشدر.

نکاحده ولایت مسئله منی حقدنه کی نصلرده